

REMISSENKÄT

1. Officiellt namn på den som svarar

Vastaajien määrä: 1

Namn

- Svenska Finlands folkting

2. Namn på den person som antecknat svaret

Vastaajien määrä: 1

Namn

- Erik Munsterhjelm

3. Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret

Vastaajien määrä: 1

Förnamn	Efternamn	E-post
Markus	Österlund	markus.osterlund@folktinget.fi

4. Är det en motiverad lösning att lagen tillämpas lika på alla tjänsteproducenter oberoende av deras juridiska form och verksamhetens syfte (2 §, 3 § 1 punkten)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: tar inte ställning

- Det är Folktingets uppgift att ta ställning till de språkliga aspekterna av utkastet. Frågan är inte relevant för tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna.

5. Förbättras klient- och patientsäkerheten av de krav som ställs på tjänsteproducenterna (5–9 §, 13 §)?

Vastaajien määrä: 1

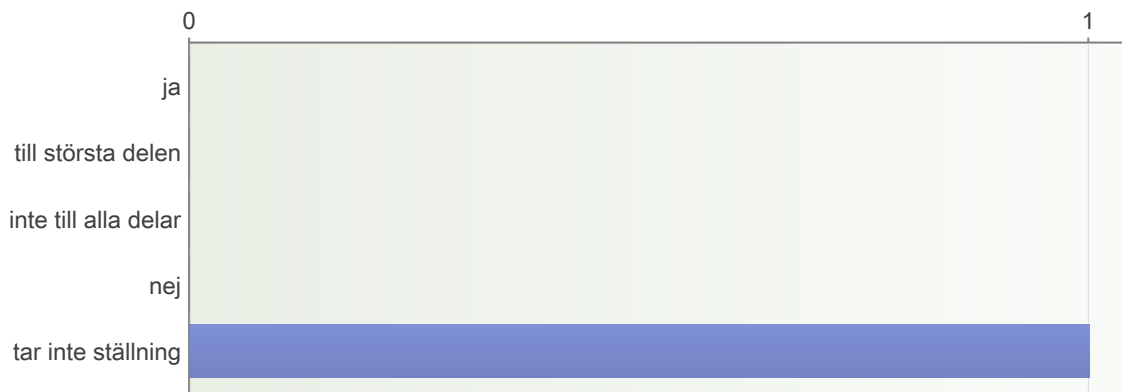

Avoimet vastaukset: inte till alla delar

- Enligt 7 § första meningen ska en producent av social- och hälsojänster ha sådan personal som verksamheten kräver. Bestämmelsen innehåller därtill mera specifika krav gällande personalens mängd, utbildning och fortbildning. Språklagens bestämmelser tillämpas på privata serviceproducenter när de utför en offentlig förvaltningsuppgift, såsom exempelvis den lagstadgade social- och hälsovården. Erfarenhet visar att språklagens bestämmelser ändå inte har i praktiken har kunnat trygga tillgången till vård och service på svenska i enlighet med grundlagens och språklagens bestämmelser. Visserligen måste den aktuella bestämmelsens första mening - att personalen ska vara sådan som verksamheten kräver - anses omfatta även personalens språkliga kompetens. Med tanke på den förändrade servicestrukturen som följer av vård- och regionförvaltningsreformen, anser Folktinget ändå att det är befogat att specificera bestämmelsens innehåll vad gäller personalens språkkompetens. Bestämmelsens detaljmotiveringar bör kompletteras så att man i 1 momentets motiveringar konstaterar att en serviceproducent som enligt lag bör producera tjänster på ett språk som utgör minoritet inom ett landskap eller en serviceproducent som i sin marknadsföring meddelar att den producerar tjänster på ett språk som utgör minoritet i ett landskap, ska säkerställa att personalen har sådan språklig kompetens att den har verkliga färdigheter att betjäna klienter på språket i fråga. Förutom svenska eller finska ska detta gälla även samiska inom Lapplands landskap.

6. Minskar tjänsteproducentens och myndighetens administrativa arbete i och med den separata registreringen av tjänsteproducenterna och tjänsteenheterna, möjligheten att överföra en tjänsteenhet till en annan tjänsteproducent och det riskbaserade förfarandet för godkännande (13 §, 15 § och 17 §)?

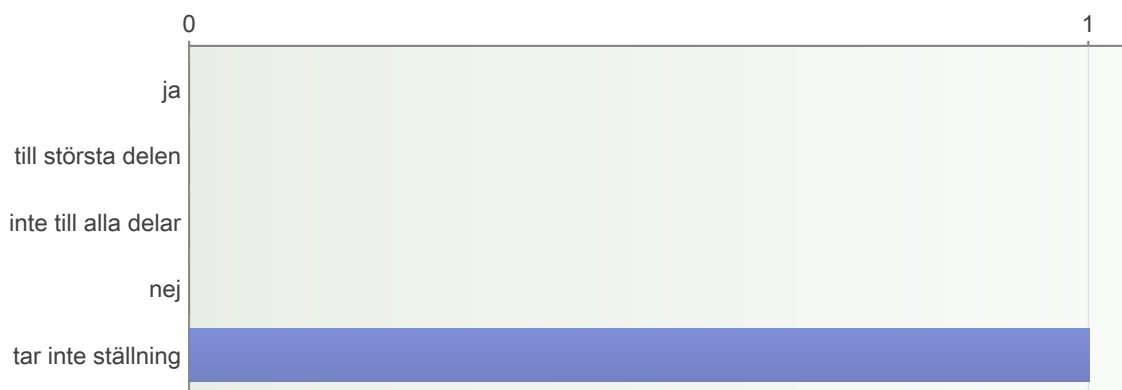
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: tar inte ställning

7. Gör möjligheten att använda en gemensam tjänsteenhet att det administrativa arbetet för tjänsteproducenter och myndigheter minskar, och förbättrar den möjligheterna att övervaka verksamheten som helhet (3 § 5 punkten, 18 §)?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: tar inte ställning

8. Är begreppet ansvarig tjänsteproducent och dess uppgifter motiverade? (3 § 5 punkten, 18 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: tar inte ställning

9. Finns det några alternativ till begreppet ansvarig tjänsteproducent?

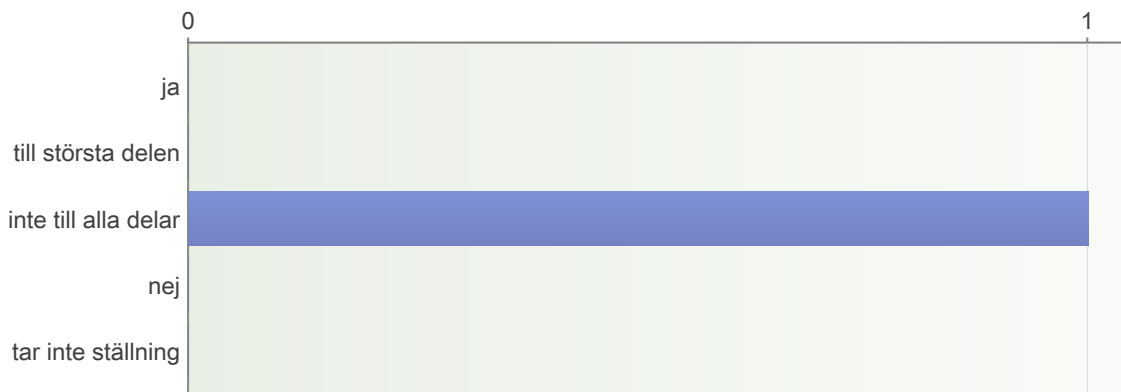
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: är inte ställning

10. Är tillsynsmyndighetens metoder, inklusive försummelseavgift och avförande ut registret, tillräckliga med tanke på klient- och patientsäkerheten (4 kap.)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: inte till alla delar

- Folktinget understryker att tillsynsmyndigheten också bör övervaka också att de språkliga skyldigheterna efterföljs.

11. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om produktion av social- och hälsojänster.

Vastaajien määrä: 1

- 10 § Register över tjänsteproducenter, 11 § Offentlig informationstjänst samt 13 § Uppgifter som ska lämnas för registrering

Utkastet till regeringens proposition

I utkastets 10 § stadgas om ett register över tjänsteproducenter. Enligt utkastets 11 § ska en offentlig informationstjänst innehålla uppgifter om producenter av social- och hälsojänster med tanke på informationsbehovet hos klienter, patienter och dem som ordnar offentliga tjänster. I registret får publiceras uppgifter bland annat om tjänsteproducenternas tjänsteenheter, tjänster, ansvarspersoner och målgrupp samt om eventuella brott lagens bestämmelser. I utkastets 13 § listas närmare den information som ska registreras.

Folktingets kommentarer

Folktinget understöder förslaget om att inrätta en offentlig informationstjänst till förmån för patienter och klienter då informationstjänsten kan stöda dem i valet av serviceproducent.

Folktinget understryker att informationstjänsten innehar en särskild betydelse för den språkliga minoriteten inom landskapen. För den språkliga minoriteten är valsituationen nämligen ännu mera utmanande än för majoriteten. Förutom att välja en producent som förmodas producera tjänster av hög kvalitet, behöver en medlem av den språkliga minoriteten dessutom bedöma huruvida producenten kan leverera samma kvalitet på minoritetsspråket. Tillgången till denna information behöver därför säkerställas inom ramen för bestämmelserna.

Serviceproducenterna har visserligen enligt språklagens en skyldighet att ge service på båda språken till den del som de producerad offentliga social- och hälsojänster inom tvåspråkiga landskap. Såsom ovan redan konstaterats har denna skyldighet inte lett till god tillgång till svenskspråkiga tjänster inom nuvarande struktur där servicen till stor del produceras av offentliga aktörer. Folktinget befarar att tillgången till svenskspråkig service kan komma att försvagas ytterligare då privata serviceproducenter står för en betydande del av serviceproduktionen. Under dessa omständigheter är det absolut nödvändigt att den som anlitar sig av tjänsterna har tillgång till information om serviceproducenternas verkliga färdighet att ge service på svenska. Folktinget förutsätter således att informationen om serviceproducentens färdighet att ge service på nationalspråken samt på samiska bör vara sådan information som bör registreras och publiceras i den offentliga informationstjänsten.

Folktinget föreslår att man i 13 § om uppgifter som ska lämnas för registrering lägger till en ny punkt 5 (utkastets punkt 5 blir ny punkt 6 etc.):

5) tjänsteproducentens färdighet att producera tjänster på minoritetens språk inom tvåspråkiga landskap samt

färdighet att producera tjänster på samiska inom Lapplands län

Vidare föreslår Folktinget att 11 § detaljmotiveringar kompletteras så att man i andra momentets motiveringar konstaterar att informationen om en producents färdighet att ge service på minoritetens språk är sådan information som avses i bestämmelsens andra moment. Skyldigheten att publicera informationen i den offentliga informationstjänsten ska gälla producenter av lagstadgade social- och hälso-tjänster inom tvåspråkiga landskap samt för Lapplands landskaps del färdigheten att producera tjänster på samiska.

Rätten till patient – och klienthandlingar

Folktingets kommentarer

Rättsläget gällande rätten till patient- och klienthandlingar på eget språk är för tillfället mycket oklart.

Justitieombudsmannen har i beslut Dnr 1962/4/09 konstaterat att en patient har rätt till översättning av epikrisen och läkarintyg. Beslutet i fråga hänför sig dock till en offentlig serviceproducent, varför man inte av beslutet kan dra några slutsatser om rätten till patient- och klienthandlingar på modersmålet då serviceproducenten är en privat eller tredje sektorns aktör. Folktinget anser att rättsläget gällande patient- och klienthandlingar bör förtydligas och anpassas till den nya servicestrukturen så att tillgången till viktiga handlingar gällande social- och hälsovård kan tryggas.

Vad gäller rätten och tillgången till klient- och patienthandlingar står man inför betydande utmaningar också i och med digitaliseringen av tjänsterna. Folktinget har erfart att rätten till patienthandlingar på eget språk inte tillgodoses när uppgifter förs in i det nationella hälsoarkivet Kanta. I bruktagandet av det nationella klientdatalagret för socialvården (KanSa) leder till motsvarande farhågor i fråga om de språkliga rättigheterna. De digitala lösningarna innebär att klienten ständigt har tillgång till sina klienthandlingar, men inte till en vårdskunnig som kan hjälpa klienten att förstå innebörden av handlingarna. Därför är det oerhört viktigt att de språkliga rättigheterna tillgodoses när uppgifter förs in i elektroniska arkiv och motsvarande digitala lösningar. Vad gäller tillgången till viktiga patient- och klienthandlingar på eget språk är situationen alltså alarmerande för den svenskspråkiga befolkningens del. Folktinget förutsätter därför att lagstiftningen och myndighetsinstruktionerna ses över så att de språkliga rättigheterna tillgodoses.